

Perustuslakivaliokunta

Tiistai 17.3.2026 klo 9.00—11.23

Läsnä

puheenjohtaja Heikki Vestman kok
varapuheenjohtaja Onni Rostila ps (4, 5, 6, 7, 8) (3 osittain)
jäsen Hannu Hoskonen kesk (1, 2) (3, 4, 5 osittain)
jäsen Arja Juvonen ps
jäsen Atte Kaleva kok (3, 4, 5 osittain)
jäsen Teemu Keskisarja ps (4, 5, 6, 7, 8) (3 osittain)
jäsen Kimmo Kiljunen sd (4, 5, 6, 7, 8) (3 osittain)
jäsen Johannes Koskinen sd (4, 6, 7, 8) (3, 5 osittain)
jäsen Jarmo Lindberg kok
jäsen Mira Nieminen ps (1, 2, 4, 5, 6, 7, 8) (3 osittain)
jäsen Ville Skinnari sd (4, 5, 6, 7, 8) (3 osittain)
jäsen Johannes Yrttiaho vas (4, 5, 6, 7, 8) (3 osittain)
varajäsen Mikko Polvinen kesk
varajäsen Henrik Vuornos kok (1, 2, 4, 5, 6, 7, 8) (3 osittain)

Sihteerit

valiokuntaneuvos Johannes Heikkinen
valiokuntaneuvos Lauri Koskentausta
valiokuntaneuvos Liisa Vanhala

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 7 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Todettiin, että kokous ei ollut päätösvaltainen.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi poronhoitolain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 161/2025 vp

Asiantuntijalausunto HE 161/2025 vp PeV 17.03.2026 professori Olli Mäenpää Asiantuntijalausunto A 3
Asiantuntijalausunto HE 161/2025 vp PeV 17.03.2026 oikeustieteen tohtori Pekka Vihervuori Asiantuntijalausunto B 3
Asiantuntijalausunto HE 161/2025 vp PeV 17.03.2026 professori Veli-Pekka Viljanen Asiantuntijalausunto C 3
Lisäselvitys HE 161/2025 vp PeV 17.03.2026 maa- ja metsätalousministeriö Asiantuntijalausunto D 3

Pöytäkirja PeVP 22/2026 vp

Merkittiin, että kokous tuli päätösvaltaiseksi.

Valiokunnassa olivat kuultavina:

- professori Olli Mäenpää, liite
- oikeustieteen tohtori Pekka Vihervuori, liite
- professori Veli-Pekka Viljanen, liite

Valiokuntaan on saapunut kirjallinen lausunto:

- maa- ja metsätalousministeriö, liite

Valiokunta lopetti asiantuntijakuulemisen.

Valiokunta kävi valmistavan keskustelun.

Perustuslakivaliokunta on saanut saamelaiskäräjiltä kutsun tulla tutustumaan poronhoitoon saamelaisten kotiseutualueelle Käsivarren paliskuntaan.

Valiokunta keskusteli asiasta. Valiokunta kiittää kutsusta. Valiokunta totesi, että kutsuun ei aikataulusyistä voida vastata myönteisesti.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi poliisilain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 182/2025 vp

Valiokunnan lausuntoluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi poliisilain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi A 4

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Valiokunta päätti pyytää lisäselvityksen sisäministeriöltä.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle terrorismirikoksia koskevan sääntelyn muuttamiseksi

Hallituksen esitys HE 163/2025 vp

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen muutettuna.

Lisättiin uusi kappale 8 seuraavasti: "Ehdotetun rikoslain 34 a luvun 12 §:n 2 momentin mukaan terroristisesta matkustamisesta tuomitaan se, joka tehdäkseen luvussa rangaistavaksi säädetyn rikoksen oleskelee valtiossa, jonka kansalainen hän ei ole tai jossa hän ei pysyvästi asu. Esityksen (s. 232 ja 261) mukaan momentilla on tarkoitus puuttua niin sanottuun terroristiseen vierastaistelijailmiöön, jolle on ominaista siirtyminen vieraisiin terrorismiin liittyvien rikosten tekemistä edistäviin olosuhteisiin. Momentti koskee sitä koskevien perustelujen (s. 232) mukaan tilanteita, joissa henkilöllä ei matkustamisen aikaan ole terroristisen rikoksen tekemisen tarkoitusta, mutta sellainen tarkoitus syntyy hänen oleskellessaan vieraassa valtiossa. Esityksen mukaan (s. 232) kysymys olisi oleskelurikoksen tapauksessa korotetusta tahallisuusvaatimuksesta. Tämä edellyttäisi objektiivisesti havaittavia tai muuten tietoon tulleita seikkoja, jotka voisivat liittyä esimerkiksi henkilön lausumiin tai muuten hänen tekoihinsa, jotka ilmentävät rikoksen tekemisen aikomusta."

Pöytäkirja PeVP 22/2026 vp

Muutettiin kappale 8, josta oli tullut kappale 9, kuulumaan seuraavasti: "Perustuslakivaliokunnan mielestä ehdotettu rikoslain 34 a luvun 6 §:n 1 momentin 8 kohdan ja 12 §:n 2 momentin mukainen tunnusmerkistö on valiokunnan aikaisempi terrorismirikoksia koskeva tulkintakäytäntö huomioiden (ks. esim. PeVL 34/2021 ja PeVL 1/2021 vp, PeVL 26/2014 vp) kuvattu säännöksessä perustuslain 8 §:ssä turvatun rikosoikeudellisen laillisuusperiaatteen vähimmäisvaatimukset täyttäen. Valiokunnan käsityksen mukaan sääntelyä on sen soveltamisen kannalta kuitenkin syytä täsmentää niin, että siitä nyt ehdotettua paremmin käyvät ilmi kriminalisoidut teot."

Lisättiin kappaleeseen 9, josta oli tullut kappale 10, viittaus lausuntoon PeVL 7/2025 vp, kappaleet 15–17.

Päätettiin poistaa kappaleen 10, josta oli tullut kappale 11, ensimmäinen virke.

Päätettiin siirtää kappaleen 10, josta oli tullut kappale 11, toinen virke kappaleen 10 viimeiseksi virkkeeksi.

Muutettiin kappale 11, josta oli tullut kappale 12, kuulumaan seuraavasti: "Perustuslakivaliokunnan mielestä voidaan sinänsä pitää selvänä, että terrorismirikoksia voidaan pitää lähtökohtaisesti hyvin moitittavina (ks. esim. PeVL 34/2021 vp, kappale 12). Rikoslain 34 a luku kuitenkin niin voimassa olevassa kuin ehdotetussa muodossaan kattaa varsin monenlaisia rangaistavaksi säädettyjä tekoja, joiden moitittavuus voi olla huomattavan eriasteinen. Perustuslakivaliokunnan mielestä on kuitenkin selvää, että ehdotetut rangaistusasteikot eivät ole mielivaltaisia eivätkä ne valtiosääntöoikeudelliselta kannalta muodostu ongelmallisiksi, ottaen huomioon, että perustuslaki ei aseta tiukkoja rajoja rangaistusten korottamiselle, kunhan muutokset kytketään hyväksyttäviin perusteisiin (ks. PeVL 7/2025 vp, 16 kappale ja PeVL 37/2024 vp, 5 kappale)."

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

6. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksista Euroopan parlamentin ja neuvoston kyberturvallisuusasetukseksi (CSA2) ja NIS 2-muutosdirektiiviksi

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 17/2026 vp

Asia on saapunut perustuslakivaliokuntaan mahdollisia toimenpiteitä varten.

Valiokunta hyväksyi asiantuntijasuunnitelman. Kutsutaan kuultaviksi: liikenne- ja viestintäministeriön edustaja, oikeusministeriön edustaja, professori Olli Mäenpää ja professori Tuomas Ojanen.

7. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

Pöytäkirja PeVP 22/2026 vp

8. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on keskiviikkona 18.3.2026 klo 8.30.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Liisa Vanhala